

1

> Retouradres Postbus 20901 2500 EX Den Haag

De voorziter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

Plesmanweg 1-6
2597 JG Den Haag
Postbus 20901 2500 EX Den
Haag
T 070 351 6171
www.verkeerenwaterstaat.nl

Contactpersoon

-

T -

Ons kenmerk

VenW/BSK-2010/135375

Uw kenmerk

-

Bijlage(n)

-

Datum 23 september 2010
Onderwerp Gevolgen controversieel verklaren afspraken civiel militaire
samenwerking ATM

Geachte voorzitter,

Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Verkeer en Waterstaat om inzicht te geven in de consequenties van het controversieel verklaren van de brief van 28 juni 2010 over civiel militaire samenwerking op het gebied van Air Traffic Management (ATM)¹, stuur ik u, mede namens de minister van Defensie, deze brief.

Civiel-militaire samenwerking is van groot belang om de doelstellingen van Single European Sky (SES) en het Functional Airspaceblock Europe Central (FABEC) te kunnen realiseren. Het belang voor Nederland in de implementatie van SES en de totstandkoming van FABEC ligt in een grensoverschrijdende benadering van het luchtruim. Nederland heeft een klein, maar zeer druk bevlogen luchtruim en bovendien een van Europa's grootste mainports. Voor de toekomstige toegankelijkheid van het Nederlandse luchtruim en de beschikbaarheid van voldoende en adequate militaire oefengebieden is Nederland afhankelijk van deze grensoverschrijdende benadering.

In februari 2008 bent u geïnformeerd over de JAS 2020 studie (Joint ATM Strategy 2020) waarin het Rijk duidelijk heeft gemaakt wat de inzet is ten aanzien van civiel-militaire samenwerking en wat deze samenwerking kan betekenen voor de toekomst van het Nederlandse ATM-systeem, mede in het licht van genoemde Europese ontwikkelingen. Deze afspraken zijn in de Luchtvaartnota geplaatst binnen het bredere perspectief van het kabinet op de luchtvaart in Nederland.

In de brief van 28 juni 2010 wordt de Kamer geïnformeerd over de afspraken die het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het Ministerie van Defensie hebben gemaakt om invulling te geven aan de genoemde civiel militaire samenwerking. De genoemde afspraken, waarvan de uitvoering op dit moment wordt voorbereid, zijn in lijn met JAS2020.

---

¹ 31936, nr 33

Voortgang van de voorbereidingen van de maatregelen is van belang om tijdig aan de verplichtingen van Single European Sky te kunnen voldoen. Uw Kamer wordt periodiek geïnformeerd over de voortgang.

Ons kenmerk
VenW/BSK-2010/135375

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN VERKEER EN WATERSTAAT,

ir. Camiel Eurlings